

Warszawa, dnia 15 lipca 2022 r.

Sygn. akt VI Ka 423/21

1.

2. WYROK

2.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Matusik

protokolant: protokolant sądowy Adrianna Sadowska

4. przy udziale prokuratora Marii Jaskuły i oskarżycieli posiłkowych: K. G., M. Ż. i P. M. (wcześniej W.)

po rozpoznaniu dnia 15 lipca 2022 r.

5. sprawy K. B., córki J. i A., ur. (...) w B.

6. oskarżonej o przestępstwa z art. 286 § 1 kk

7. na skutek apelacji wniesionej przez oskarżoną

8. od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

9. z dnia 2 grudnia 2020 r. sygn. akt IV K 1170/19

11. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 423/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			

<p>Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 2 grudnia 2020r., sygn. akt IV K 1170/19</p>		
<p>1.2. Podmiot wnoszący apelację</p>		
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>		
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>		
<p># oskarżyciel prywatny</p>		
<p># obrońca</p>		
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>		
<p># inny</p>		
<p>1.3. Granice zaskarżenia</p>		
<p>1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</p>		
<p># na korzyść</p>	<p># w całości</p>	

# na niekorzyść			
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć		

	wpływ na treść orzeczenia			
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia			
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.		-----	-----	-----
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.		-----	-----	-----
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
	-----	-----	-----	-----
1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla				

ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
	-----	-----	-----
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<p>Oskarżona w swojej apelacji podniosła szereg zarzutów dotyczących obrazy prawa procesowego w zakresie oceny dowodów i rzetelności postępowania oraz wynikający z tego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, jak również z ostrożności procesowej.</p> <p>Nadto z treści apelacji wynika, że podniosła również naruszenie jej prawa do obrony poprzez rozpoznanie sprawy pod nieobecność jej i jej obrońcy (str. 2 apelacji – k.655).</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Odnosząc się do apelacji oskarżonej wskazać przede wszystkim należy, że chociaż zarzut taki nie został wprost sformułowany w apelacji, to jednak w pełni zasadnie oskarżona wskazała, że przy rozpoznaniu niniejszej sprawy doszło do rażącego naruszenia prawa oskarżonej obrony.</p> <p>Sprawa niniejsza została rozpoznana na dwóch terminach rozprawy – 02.10.2020r. oraz 02.12.2020r., przy czym na obu tych terminach w rozprawie nie uczestniczyła zarówno oskarżona, jak i jej obrońca. Oczywiście przepisy postępowania karnego dopuszczają taką możliwość, o ile oskarżona i obrońca, zawiadomione należycie o terminie nie stawilyby się bez usprawiedliwienia, a ich udział nie byłby obowiązkowy.</p> <p>W realiach niniejszej sprawy brak jednak</p>		

było podstaw do prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonej i jej obrońcy zarówno na pierwszym, jak i na drugim terminie. Wskazać bowiem należy, że sama oskarżona została należycie powiadomiona o obu terminach rozprawy (na wskazany przez siebie adres do korespondencji) – słusznie Sąd Rejonowy uznał że jej obecność w dniu 02.10.2020r. była nieusprawiedliwiona z uwagi na to że wiedziała ona o terminie rozprawy przed zakupem biletu na podróż zagraniczną, zaś jeżeli chodzi o dzień 02.12.2020r. to prawidłowo zawiadomienie dla niej zostało uznane za doręczone, a oskarżona za powiadomioną o terminie. Tym samym więc nie było przeszkód, by na obu terminach procedować pod nieobecność oskarżonej.

Inaczej jednak przedstawia się kwestia nieobecności obrońcy oskarżonej. Jeżeli chodzi

bowiem o termin w dniu 02.10.2020r., to obrońca w dniach 1 i 2 października 2020r. nadesłała e-mailem wniosek o odroczenie rozprawy załączając do drugiej wiadomości zwolnienie lekarskie z którego wynikało że jest ona niezdolna do pracy w dniach 01-21 października 2020r. Sąd Rejonowy na rozprawie uznał nieobecność obrońcy za nieusprawiedliwioną z uwagi na fakt, że zwolnienie lekarskie nie zostało poświadczane przez uprawnionego lekarza sądowego jak wymaga tego przepis art. 117 § 2a kpk. Sąd zapomniał jednak że w dniu 18.04.2020r. wszedł w życie (obowiązuje do dziś) przepis art. 91 Ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 z dnia 16.04.2020r., który to przepis wprost wskazuje, że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 usprawiedliwienie niestawiennictwa

przed sądem z powodu choroby nie wymaga przedstawienia zaświadczenia od lekarza sądowego. Tym samym więc nieobecność obrońcy na rozprawie w dniu 02.10.2020r. była należycie usprawiedliwiona, co obligowało Sąd do uwzględnienia wniosku o odroczenie rozprawy. Jeżeli chodzi zaś o nieobecność obrońcy na drugim z terminów rozpoznania niniejszej sprawy – 02.12.2020r. to z treści protokołu wynika, że Sąd uznał zawiadomienie dla obrońcy za doręczone w trybie art. 139 § 1 kpk w zw. z art. 133 kpk wobec tego że zostało ono dwukrotnie awizowane i nie podjęte w terminie. Faktycznie w załączniku adresowym znajduje się zwrócona korespondencja do obrońcy informująca o terminie rozprawy (dwukrotnie awizowana – nie podjęta w terminie) jednakże została ona wysłana na adres kancelarii w W. ul. (...) lok.(...)

Tymczasem obrońca we wszystkich pismach kierowanych do Sądu jako swój adres do doręczeń wskazywała adres kancelarii w C. ul. (...) lok.(...). (vide m.in. k.353, k.505, k.564).

Obowiązkiem Sądu było więc kierowani korespondencji do obrońcy właśnie na ten adres w C.. Nie zmienia tego fakt, że w nagłówkach pism procesowych wskazane były obydwaj adresy kancelarii, skoro obrońca wyraźnie wskazała jako adres dla doręczeń tylko jeden z tych adresów. Również fakt, że czasami korespondencja odbierana była przez obrońcę pod drugim adresem ((...)) nie upoważniał Sądu do kierowania korespondencji wyłącznie na ten adres z pominięciem wskazanego adresu dla doręczeń. Tym samym więc nie można uznać, że obrońca oskarżonej została prawidłowo zawiadomiona o rozprawie w dniu 02.12.2022r., a zatem brak było możliwości prowadzenia rozprawy w tym dniu

pod nieobecność obrońcy.

Powyższe okoliczności wskazują, że przy rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji dopuścił się rażącej obrazy przepisów postępowania – art. 117 § 2 kpk a tym samym również do rażącego naruszenia prawa oskarżonej do obrony wyrażonego w art. 6 kpk.

W tej sytuacji, wobec tego, że cała postępowanie dowodowe przed Sądem I instancji odbyło się z naruszeniem przepisów postępowania pod nieobecność oskarżonej i jej obrońcy niezbędne jest ponowne przeprowadzenie przewodu sądowego w całości z zapewnieniem oskarżonej możliwości podjęcia obrony chociażby poprzez udział w rozprawie jej obrońcy.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na podstawie art. 436 kpk ograniczył rozpoznanie apelacji do powyższego uchybienia

<p>albowiem jego stwierdzenie skutkowało koniecznością uchylecia zaskarzonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w trybie art. 437 § 2 zd. 2 kpk, a odnoszenie się do pozostałych zarzutów byłoby przedwczesne.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>O zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonej.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Związłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wobec konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo w całości.</p>			
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>			
<p>4.1.</p>	<p>Fakt, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości pod</p>		

	nieobecność obrońcy oskarżonej z naruszeniem przepisu art. 117 § 2 kpk.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
Utrzymanie wyroku w mocy byłoby w takiej sytuacji rażąco niesprawiedliwe wobec pozbawienia oskarżonej możliwości obrony.		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
-----	-----	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
-----	-----	
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		

5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwiąże o powodach zmiany			
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylecia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiąże o powodach uchylecia			
Z uwagi na przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości z naruszeniem prawa oskarżonej do obrony wyrażające się w prowadzeniu			

<p>rozprawy pod nieobecność obrońcy pomimo, że brak było do tego podstaw, o czym szerzej mowa w punkcie 3.1</p>			
<p>5.3.1.3.1.</p>	<p>Konieczność umorzenia postępowania</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia</p>			
<p>-----</p>			
<p>5.3.1.4.1.</p>	<p>-----</p>	<p># art. 454 § 1 k.p.k.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			
<p>-----</p>			
<p>1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>			
<p>Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy przeprowadzić ponownie całe postępowanie dowodowe respektując przepisy regulujące możliwość prowadzenia</p>			

<p>rozprawy pod nieobecność oskarżonej i jej obrońcy, o ile oczywiście sytuacja tak będzie miała miejsce. Sąd winien również wyrokując w niniejszej sprawie rozważyć argumenty merytoryczne podniesione w apelacji oskarżonej .</p> <p>Sąd winien również rozpoznać wnioski dowodowe złożone przez oskarżoną i jej obrońcę w apelacji i pismach procesowych składanych na etapie postępowania odwoławczego .</p>		
<p>1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
	<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>6. Koszty Procesu</p>		
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>	
	<p>-----</p>	<p>-----</p>
<p>7. PODPIS</p>		

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Oskarżona K. B.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wina		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana